روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی

همشهری

یکشنبه ۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۲ ■ سال سی‌ویکم ■ شماره ۸۷۵۹

مهار تورم و رشد تولید

■ حضرت امیر المؤمنین علی ع:
از نافرمانی خدا در خلوت‌ها پروا کنید، که بیننده همان حاکم است.

■ اذان ظهر: ۱۲:۰۲ ■ غروب آفتاب: ۱۸:۵۰
■ اذان مغرب: ۱۹:۰۹ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۵
■ اذان صبح فردا: ۳:۴۰ ■ طلوع آفتاب فردا: ۵:۱۳

صفحه آخر

دلم ز صومعه بگرفت و خرقه سالوس
کجاست دیرِ مُغان و شرابِ ناب کجا
حافظ

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار

■ پذیرش آگهی:
■ تلفن: ۸۴۳۲۱۰۰۰

■ توزیع و اشتراک:
موسسه نشرگستر امروز نوین
■ تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰

■ چاپ: همشهری
■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سیدکمال قریشی، شماره ۱۴
■ کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■ تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷

■ همشهری: www.hamshahrionline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

گرینویچ

نشانه باستانی خشکسالی

در دهه‌های گذشته، بارها مورخان و باستان‌شناسان آرزو کرده بودند که کاش می‌شد یک صومعه را در اسپانیا از دل آب نجات بدهند اما حالا که این صومعه در دسترس آنها قرار گرفته، این نگرانی از خشکسالی بی‌سابقه بوده که همه را به وحشت انداخته است. صومعه سانتا سالوادور که در سال ۸۳۰ میلادی ساخته شده، یکی از نمونه‌های معماری باستانی در اسپانیا به شمار می‌رود اما از سال ۱۹۷۶، دریاچه سد بزرگ بائس آن را محاصره کرده بود. سال‌ها باستان‌شناسان فقط با قایق به آن دسترسی داشتند اما حالا، هر کسی می‌تواند با پای پیاده خود را به آن برساند؛ دلیل آن را می توان خشکسالی بی‌سابقه در اسپانیا دانست که باعث شده دریاچه اطراف این صومعه، کاملا خشک شود. اسپانیا در جنوب اروپا، به‌شدت از تبعات گرمایش جهانی رنج می‌برد و دمای کلی آن از دهه ۶۰میلادی تا به حال، حدود ۱,۳درجه سانتیگراد افزایش یافته است؛ این در حالی است که میانگین افزایش دما در این مدت، ۱,۶ درجه بوده است.

۱۱سال زندگی با سوزن!

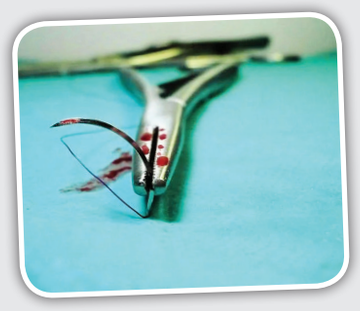

یک زن در کلمبیا، ۴هزار روز دردِ شدید در شکم خود را نادیده می‌گرفت تا اینکه سرانجام پزشکان یک سوزن را از بدن او خارج کردند. کابوس این زن در سال ۲۰۱۲ بعد از به دنیا آوردن فرزندش شروع شد. او برای تولد نوزادش، جراحی کرد و حالا جراحان گفته‌اند که از همان زمان، یک سوزن در بدن او جا مانده است. درد بلافاصله بعد از آن جراحی شروع شد اما هر بار که این زن به پزشک مراجعه می‌کرد، با مُسکن به خانه فرستاده می‌شد. او در یک روستای دورافتاده زندگی می‌کرد و شرایطش را نداشت که هر بار که درد دارد به شهر برود و به همین خاطر، عادت کرده بود که با درد زندگی کند. تا اینکه بعد از ۱۱سال، درد ناحیه شکمی او کشنده شد و خانواده‌اش او را به یک بیمارستان مجهز بردند؛ جایی که مشخص شد این زن ۳۹ساله، همه این سال‌ها با یک سوزن در شکمش، زندگی می‌کرده است.

خبر خوش دودی!

غیرسیگاری‌ها روزهای درخشانی را سپری می‌کنند و دنیا، هر روز بیشتر و بیشتر به کام آنهاست؛ نه‌تنها در اروپا مصرف سیگار به یک ضدارزش تبدیل شده که حالا آمریکایی های بیشتری هم از سیگار فرار می‌کنند. مرکز آمار بهداشتی ملی آمریکا در سال ۲۰۲۲ میلادی، یک ارزیابی کلی از وضعیت بهداشتی جامعه کشور انجام داده و از ۲۷هزار آمریکایی بالای ۱۸سال سؤالات مشخصی پرسیده است. خبر خوب درباره سیگار این است که فقط یک نفر از هر ۹نفر گفته که در حال حاضر سیگاری است؛ این یعنی فقط ۱۱,۲درصد سیگاری هستند. این در حالی است که آمریکا، یکی از بزرگ‌ترین ملت‌های سیگاری دنیا بوده و در دهه ۶۰ میلادی، ۴۲درصد مردم این کشور سیگار می‌کشیدند. بین سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۳ هم، به‌صورت میانگین ۳۵درصد بزرگسالان در آمریکا خود را سیگاری می‌دانستند. اما روند کاهشی تعداد سیگاری‌ها در آمریکا ادامه دارد و سال گذشته به پایین‌ترین حد خود در تاریخ رسیده است. البته یک بخش نگران کننده در همین رابطه، افزایش استفاده از سیگارهای الکترونیکی است سال گذشته استفاده از این نوع سیگارها ۶درصد رشد داشته؛ در حالیکه سال قبل از آن، این آمار فقط ۴,۵درصد بوده است. سال گذشته، حدود ۲درصد دانش‌آموزان دبیرستانی سیگار سنتی می‌کشیدند؛ در حالیکه حدود ۱۴درصد آنها از سیگار الکترونیکی استفاده می‌کردند.

درباره بندر سیراف و به احترام روز ملی خلیج‌فارس

روح آدمی*

نگاه
حمیدرضا محمدی
روزنامه‌نگار

سیراف در بُنِ آب / در باغ‌های سرگردان مرجانی / تاریخ بی‌قرار است / در عمقِ خاطره.
منوچهر آتشیِ

اینجا سیراف است؛ کهن‌بندر خلیج‌فارس، یکی از مراکز تمدنی ایران که برای قرون متمادی، باشکوه‌ترین و آبادترین لنگرگاه این پهنه آبی بود. از زمان ساسانیان تا ۴سده پس از اسلام، سیراف رقیب نداشت. هم تاجران ممتازی داشت و هم عالمان بی‌نظیری؛ شهری که روزگاری از کشتی‌های تجاری پر و خالی می‌شد و محل آیند و روند تاجران و سیاحان بود.

سیراف از جهان باستان تا سده‌های نخست پس از اسلام، دست‌کم تا زمانی که زلزله و سونامی یک‌هفته‌ای سال ۳۶۷قمری حیاتش را به ممات برد، نگین دریای پارس و به قول مؤلف حدودالعالم من‌المشرق الی‌المغرب «بازارگاهِ پارس» بود؛ شهری که از خلیج‌فارس اعتبار یافت و به اوج اعتنا رسید، حالا بندر کوچکی است و میراث‌دار و میراث‌بَرِ آن پیشینه رشک‌برانگیز و اعجاب‌آور. دیگر آن شهر بزرگی که مسعودی و مقدسی و اصطخری و یاقوت حموی توصیف کرده‌اند، نیست. همان شهری که کشتی‌های اقیانوس‌پیما داشت، با ناخدایانِ دریانوردی چون سلیمان سیرافیِ که سفرهای درازمدت به چین و ماچین، کسب‌وکارشان بود.

سیرافِ امروز اما فرسنگ‌ها با آن سیرافِ قدیم فاصله دارد. اصلا گویی که از جهانی دیگر است. مردمش دیگر به تجارت نمی‌روند. قایق‌هایشان را به آب می‌اندازند تا بروند و ماهی صید کنند. حالا از آن تاریخ، گوردخمه‌های باستانش مانده است و مسجد و بازار اسلامی‌اش. خودِ مردم اما افتخار می‌کنند به اسلافِ‌شان و می‌کوشند خلف خوبی برای آنان باشند.

و اما این تصویر از بلندای سیراف و مشرف بر خلیج‌فارس با آن بیرق ۳رنگ وطن، تمامش شکوه است. سرشار است از افتخار. غروری دارد وصف‌ناشدنی. قابی که باید به احترامش ایستاد، کلاه از سر برداشت و تعظیم کرد. و ما مگر چه داریم جز ایران و خلیج‌فارس و سیراف.

*** تعبیر منوچهر آتشی درباره سیراف**

بخت گشایی قانونی

چند وقت پیش بود که یک کارشناس جمعیت‌شناسی در مصاحبه خبری گفته بود ۲۲۰ هزار نفر بالای ۵۰ سال در کشور هنوز ازدواج نکرده و مجرد قطعی محسوب می‌شوند. یک استاد دانشگاه هم گفته بود که پژوهش‌ها نشان می‌دهند که حدود ۸ و نیم میلیون پسر و ۸ و نیم میلیون دختر دهه شصتی در کشور هنوز مجرد هستند که در بازه‌های سنی ۳۰ تا ۳۹ سال قرار دارند. حالا اگر ۱۰ درصد این جوانان از طریق سایت‌های همسریابی قصد ازدواج داشته باشند، در حدود ۲میلیون نفر به مراکز همسریابی مراجعه خواهند کرد تا شاید بختشان از این طریق باز شود. البته این مراکز چند سالی است که راه‌اندازی شده‌اند و بسیاری از آنها هم بدون هیچ مجوزی فعالیت می‌کردند، تا اینکه سال گذشته معاون فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی از قانونمندشدن مراکز و سایت‌های همسرگزینی و همسریابی خبر داد و اعلام کرد که هر مجموعه‌ای که از وزارت ورزش، جوانان و سازمان تبلیغات مجوز دریافت نکرده باشد، اجازه فعالیت در این زمینه را ندارد و با توجه به آمار اعلام شده که درحدود ۶هزار مرکز و سایت همسریابی در کشور فعالیت می‌کنند، صدور مجوز برای بسیاری از این مراکز و کانال‌ها که غیرقانونی هستند و خارج از روال قانونی و شرعی عمل می‌کنند، لازم و ضروری است. البته این را هم بگوییم که گرفتن مجوز چندان هم ساده نیست و این مراکز برای گرفتن آن باید از هفت‌خان بگذرند. یعنی ابتدا باید مدارک لازم را تکمیل و بارگذاری کنند، بعد برای استعلام‌های قضایی و انتظامی، معرفی شده و همزمان، تحقیق میدانی درباره این مراکز، مسئولان آنها و نوع فعالیتشان انجام شود و بعد هم باید خان مصاحبه را رد کنند. تمام مراحل طی شده هم به اطلاع متقاضیان می‌رسد؛ مثلا وقتی از مرحله تحقیق میدانی به مرحله مصاحبه می‌رسند، به آنان اطلاع‌رسانی می‌شود و زمانی که تأیید شوند، پیامکی به‌عنوان تأییدیه دریافت می‌کنند و آنگاه وارد سامانه وزارت ورزش شده و با بارگذاری مجوز خود، بلافاصله در وزارت ورزش و جوانان تأیید می‌شوند. حالا همه اینها را گفتیم که بگوییم، از سال گذشته تا فروردین همین امسال، تعدادی از این مراکز موفق به گرفتن مجوز فعالیت شده‌اند و فهرست اطلاعات نخستین سری گیرندگان مجوز مراکز فعال در امر انتخاب همسر توسط وزارت ورزش و جوانان در درگاه شفافیت وزارت ورزش و جوانان منتشر شده و در دسترس عموم قرار گرفته است. به این ترتیب هر کسی می‌تواند وارد سایت شده و نزدیک‌ترین مرکز به منزل خود را پیدا کند.

خلاصه که فعلا بخت چند مرکز همسریابی از طریق سازمان تبلیغات اسلامی و وزارت ورزش و جوانان برای راهنمایی پسران و دختران دم بخت، باز شده و باقی مراکز هم می‌توانند برای ادامه فعالیت قانونی هر چه سریع‌تر اقدام کنند تا از قافله عقب نمانند.

فرهنگ و زندگی

سرانجام، اکسیر جوانی

جواد نصرتی

یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌های بشر در طول تاریخ، راز جوان ماندن و دوری از مرگ بوده؛ تاریخ، سرشار از ناکامی عالمان و حکیمان است، اما حالا، دانشمندان، نه درباره مرگ که درباره راز جوانی، به دستاوردهای عظیمی رسیده‌اند که می‌تواند نوع بشر را، بیشتر از همیشه جوان نگه دارد.

یک گروه از دانشمندان آلمانی، در یک گام بلند علمی، دستاوردهای شگفتی درباره کشف روند پیری کشف کرده‌اند و امیدوارند با بررسی آن، کاری کنند که روند آن را معکوس کنند.

با وجود سده‌ها پیشرفت و تحقیق در علم پزشکی، همچنان رازهای زیادی درباره عملکرد بدن انسان وجود دارد که بزرگ‌ترین آنها فرایند پیری و چگونگی کند کردن آن است. اما حالا یک تیم آلمانی، در مقاله‌ای که در مجله معتبر نیچر منتشر کرده، احتمالا پاسخ برخی از این پرسش‌ها را داده است.

محققان دانشگاه کلن متوجه شده‌اند که تحولات درون ژن انسان، با افزایش سن، سرعت بیشتری می‌گیرد و میزان اشتباهاتش هم بیشتر می‌شود. آنها گفته‌اند که با انجام فرایندهای مشخصی، می‌توان از این فرایند جلوگیری کرد. دکتر آندریاس به‌یه‌ر، سرپرست این تیم تحقیقاتی، این یافته علمی را دستاوردی بزرگ خوانده و گفته است که فکرش را نمی‌کرده در زندگی‌اش آن را تجربه کند. تیم او، ۱۰سال روی این مسئله کار کرده است. پیش از این تحقیق، دانشمندان فقط می‌دانستند اتفاقاتی در ژن می‌افتند که انسان پیر می‌شود، اما حالا آنها شناخت و درک دقیقی از این اتفاقات دارند و همین مسئله به آنها این امکان را می‌دهد که جلوی آن را بگیرند و یا حتی آن را برعکس کنند.

فرایندی که این تیم تحقیقاتی روی آن متمرکز شده و به جواب رسیده، بیان (رونویسی) ژن خوانده می‌شود که فرایند کپی گرفتن از رشته دی‌ان‌ای سلول‌هاست. این کپی کردن به شدت مهم است چون اطلاعات ژنتیک مورد نیاز برای تولید یک پروتئین جدید در سلول را با خود حمل می‌کند. پروتئین‌ها وضعیت سلامتی و عملکرد سلول‌ها را تعیین می‌کنند، و در مرحله بعد، این سلول‌ها هستند که هرگونه جاندار و جانوری را تشکیل می‌دهند.

فرایند بیان ژن باید بی‌نقص باشد چون نخستین حلقه از زنجیره حیات جانداران به شمار می‌رود. سلول‌های متنوعی در بدن انسان وجود دارد: سلول‌های اعصاب، سلول‌های عضلانی، سلول‌های خون، سلول‌های پوست و موارد دیگر و چون هر سلول کارکرد خاص خودش را دارد، در هر کدام از آنها، انواع مختلف ژن‌ها کپی و فعال می‌شوند.

تیم آلمانی متوجه شده است، که هرچه سن بالاتر می‌رود، فرایند کپی شدن بیشتر و بیشتر می‌شود و همین باعث می‌شود تا میزان اشتباه بیشتر شود و همین کپی‌های ناقص و بد باعث بروز بیماری‌های متعدد می‌شوند.

در تحقیقات پیش‌تر، دانشمندان دریافته بودند که رژیم‌های کم‌کالری و مهار سیگنال انسولینی (بلوکه کردن سیگنال بین انسولین و سلول‌ها) می‌تواند در بسیاری از حیوانات، فرایند پیر شدن را عقب بیندازند و طول عمر را افزایش دهد.

تیم آلمانی در تحقیقات خود به‌دنبال این بود که متوجه شود آیا این کار می‌تواند سرعت تولید کپی‌های ناقص را کاهش دهد یا نه. تیمی از محققان در ۶ آزمایشگاه مختلف، آزمایش‌های خود را روی کرم، موش و مگس میوه‌خوار انجام دادند. آنها در این آزمایش‌ها متوجه شدند که میزان کپی‌های ناقص، ارتباط مستقیمی با طول عمر دارد و هرچه تعداد آنها بیشتر باشد، طول عمر کمتر می‌شود. آنها برای آزمایش این فرایند در انسان، از نمونه‌های خون افراد جوان و مسن استفاده کردند و همان نتایج را هم در این نمونه‌ها به‌دست آوردند.

به‌یه‌ر گفته است: «تحقیق ما می‌گوید که برای نمونه، داشتن یک رژیم غذایی سالم و یا محدود کردن کالری‌ها، کیفیت کپی شدن ژن‌ها در سلول را افزایش می‌دهد. و این در درازمدت اثرات مفیدی بر سلول‌ها می‌گذارد.»

یافته‌های اخیر همچنین به جلوگیری از سرطان کمک می‌کند، چون سرطان عموما بیماری اواخر عمر انسان است که دلیل اصلی آن، همان اشتباه‌های سطح سلولی است و اگر جلوی این اشتباه‌ها گرفته شود، سرطان هم مهار خواهد شد.

این تحقیق همچنین به دانشمندان کمک می‌کند در آینده درک و تصویر بهتری از روند پیری داشته باشند و در نهایت، آنها را قادر خواهد ساخت که این روند را حتی معکوس کنند.

بوک مارک

زندانی لاس لوماس

کارلوس فوئنتس

امروز که همه‌چیز شتابان تنزل می‌کند، با حسرت به یاد روزهایی می‌افتیم که اوضاع رو به ترقی داشت. آدم مبتذل و راضی باشد بهتر است تا مفلوک و فرهیخته. این را دیگر من نباید به شما بگویم.

دیالوگ

مورد عجیب بنیامین باتن

دیوید فینچر

زندگی ما با فرصت‌ها تعریف می‌شود؛ حتی فرصت‌هایی که از دست می‌دهیم.

آخر مصور

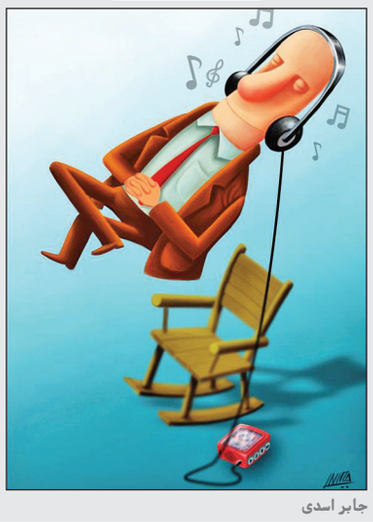

جابر اسدی

خوش خبر

شهر قرمز نداریم

همین ابتدا یک خبر خوب در زمینه کاهش کرونا به شما بدهیم؛ براساس اعلام مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دیگر هیچ شهری در وضعیت قرمز کرونایی نیست و تعداد شهرهای با وضعیت نارنجی از ۳۹ به ۹ شهر کاهش یافته است. باقی شهرها هم در وضعیت آبی و زرد به سر می‌برند که تعداد شهرهای با وضعیت زرد از ۲۳۵ به ۲۱۳ و تعداد شهرهای با وضعیت آبی از ۱۷۰ به ۲۲۶ شهر رسیده است. کاهش روند کرونا هم در کشور نوید بازگشت به زندگی عادی را می‌دهد؛ با این همه، هنوز این ویروس به‌طور کامل از بین نرفته و همچنان لازم است که برخی موارد بهداشتی را رعایت کنیم؛ چون هنوز هم ۶۰۹ نفر از بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در بخش‌های مراقبت‌های ویژه بیمارستان‌ها، تحت مراقبت قرار دارند و این یعنی لازم است همچنان در مکان‌های شلوغ، ماسک بزنیم و واکسیناسیون را هم جدی بگیریم. آنطور که از آمارهای وزارت بهداشت پیداست، تاکنون ۶۵ میلیون و ۲۱۶ هزار و ۲۷۹ نفر در کشور دُز اول واکسن کرونا، ۵۸ میلیون و ۶۱۱ هزار و ۹۳۱ نفر دُز دوم و ۳۱ میلیون و ۶۹۳ هزار و ۷۲۷ نفر، دُز سوم و بالاتر واکسن کرونا را تزریق کرده‌اند و مجموع واکسن‌های تزریق شده در کشورمان به ۱۵۵ میلیون و ۵۲۱ هزار و ۹۳۷ دُز رسیده است.

خَیّرهای کوچک

خوبی وطن‌مان و مردمانش این است که فارغ از هر سنی، کمک به همدیگر جزو دین و آیین‌شان است؛ پس جای تعجبی ندارد اگر برایتان بگوییم دانش‌آموزان یک مدرسه در شهر قدس، بانی خیر خرید ۳ دستگاه ویلچر برای دانش‌آموزان استثنایی شده‌اند. البته غیر از کار خیر و خداپسندانه‌شان از همین ابتدای مسیر نوجوانی، هنر و خلاقیت‌شان هم ستودنی است. این خیران کوچک با آنچه از دست‌شان بر می‌آمد و با راه‌اندازی پویش جمع‌آوری درهای پلاستیکی این کار خداپسندانه را انجام داده‌اند. در این پویش با جمع‌آوری در بطری‌های پلاستیکی، برای بازیافت پسماند و جلوگیری از آلودگی محیط‌زیست، در قبال تحویل درهای پلاستیکی، ۳ عدد ویلچر تحویل گرفتند تا با اهدا کردن آنها موجب شادی معلولان بی‌بضاعت باشند. راستی شما هم اگر می‌خواهید به همنوعان تان خیر کثیری برسانید و دلی را شاد کنید، پیشنهاد می‌کنیم از خلاقیت این دانش‌آموزان استفاده کنید. درهای بطری‌های پلاستیکی را دور نیندازید و آنها را جدا بگذارید و به مراکزی که در ازای این درهای پلاستیکی، برای معلولان ویلچر تهیه می‌کنند، تحویل دهید و این رسم را بین خانواده و دوستان‌تان هم گسترش دهید تا هم خدمتی به معلولان کرده و هم حافظ طبیعت عزیزمان باشید.

کارآفرین خلاق

خبر خوب دیگرمان این است که یک مخترع کاشمری با اختراعش بر ارزش کینوا یا خاویار گیاهی افزوده و توانسته عده زیادی را به سر کار ببرد. حسن وفایی، مخترع جوان روستای «عشرت‌آباد» کاشمر با اختراع دستگاه پوسته‌گیری کینوا و یا همان خاویار گیاهی، علاوه بر ایجاد شغل برای بیش از ۱۰۰ نفر به‌ویژه کشاورزان، موجب بهره‌مندی بسیاری از مردم از این محصول سرشار از ویتامین شده است. کینوا یا «خاویار گیاهی» نوعی دانه از خانواده اسفناج است که به‌عنوان یکی از سالم‌ترین خوردنی‌ها در سراسر جهان شناخته می‌شود و یک منبع غذایی بی‌نظیر شامل انواع ویتامین‌ها، آنتی‌اکسیدان‌ها، پروتئین و مواد معدنی است. اما دانه کینوا به‌صورت دانه‌های ریزی است که بعد از برداشت محصول، ابتدا باید پوسته رویی آن برداشته شود تا بتوان آن را مصرف کرد؛ در غیر این صورت، به‌دلیل تلخی بسیار پوسته رویی، این محصول قابل استفاده نیست و این پوسته‌گیری کار سختی برای کشاورزان است. حسن وفایی جرقه این اختراع را یک دغدغه شخصی برای به هدر نرفتن محصولات کشاورزی بیان می‌کند و می‌گوید: «حدود ۵ سال پیش برای نخستین‌بار این محصول را در سردخانه مواد غذایی به‌صورت خام مشاهده کردم و از مسئول مربوطه اسم محصول و علت این حجم از آنها را در سردخانه به مدت طولانی سؤال کردم که علت آن را عدم توانایی در فرآوری این نوع محصول عنوان کرد. من به دلیل کار در کارخانه ریسندگی و آشنایی با دستگاه ریسندگی، مقداری از محصول را برای امتحان با یکی از دستگاه‌های ریسندگی که عمل سایش را انجام می‌داد، برداشتم که خوشبختانه تا حدی موفق بودم. در ادامه تصمیم به ساخت دستگاه تخصصی در این خصوص گرفتم و دستگاهی را طراحی کردم و ساختم که بتواند پوسته کینوا را جدا کند.» یکی از محاسن خاویار گیاهی این است که در زمین‌های درجه ۲ و ۳ و زمین‌های شور هم به عمل می‌آید. اختراع جوان کاشمری باعث شده تا کشاورزان رغبت بیشتری به کاشت این محصول داشته باشند. این محصول ۴ برابر برنج کالری دارد و می‌تواند جایگزین آن شود.

فراخوان

بی تعارف و تکلف، مثل همین متن کوتاهی که می‌بینید. ما منتظریم تا نوشته‌هایتان درباره مسائل روزمره، مشکلات و دغدغه هایتان را برای ما ارسال کنید. اگر اهل طنز و کاریکاتور و طراحی هم هستید جایتان اینجا محفوظ است. متن یا طرح تان که آماده شد یک تماس با شماره ۲۳۰۲۳۶۳۶ بگیرید تا برای رساندنش به ما، راهنمایی تان کنیم.